

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **R.S.**

skazanego z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 18 grudnia 2024 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Piasecznie,
z dnia 11 maja 2022 r., sygn. akt II K 326/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie orzeczonych wobec R.S.
kar jednostkowych grzywny i kary łącznej grzywny oraz
rozstrzygnięcia o kosztach i przekazuje sprawę w tej części do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piasecznie.**

Jacek Błaszczyk

Waldemar Płóciennik

Małgorzata Gierszon

UZASADNIENIE

R.S. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 1 lutego 2022 roku w G., w pow. p., posiadał wbrew przepisom ustawy środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste, w postaci marihuany w ilości 7,08 grama, tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
2. w dniu 1 lutego 2022 roku w G., w pow. p., wbrew przepisom ustawy uprawiał trzy krzewy konopi innych niż włókniste, tj. o czyn z art. 63 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wyrokiem nakazowym z dnia 11 maja 2022 r., sygn. akt II K 326/22, Sąd Rejonowy w Piasecznie:

1. oskarżonego R.S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt 1 czynu i za to na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skazał go, zaś na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;
2. oskarżonego uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt 2 czynu i za to na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skazał go, zaś na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 30 (trzydziestu) złotych;
3. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone w punktach I i II wyroku kary grzywien połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł (czterdziestu) złotych;
4. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie III kary łącznej grzywny zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 1 lutego 2022 roku, godz. 8:00 do dnia 1 lutego 2022 roku, do godz. 19:40.

zaokrąglając do pełnego dnia i przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności równy jest dwóm stawkom dziennym grzywny;

5. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek dowodów rzeczowych, zarządzając ich zniszczenie;
6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 910 zł tytułem kosztów postępowania, w tym kwotę 800 zł tytułem opłaty sądowej.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron procesu i uprawomocnił się w I instancji w dniu 11 czerwca 2022 roku.

Kasację od tego orzeczenia, w części dotyczącej orzeczenia o karach jednostkowych grzywny i karze łącznej grzywny - w całości, na korzyść skazanego R.S., wniósł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 33 § 3 k.k. i art. 86 § 1 k.k., polegające na niezasadnym zróżnicowaniu w jednym wyroku wydanym wobec R.S. wysokości stawek dziennych grzywny za poszczególne przestępstwa oraz orzeczeniu kary łącznej grzywny poprzez określenie wysokości stawki dziennej na kwotę 40 zł, tj. powyżej stawek dziennych, ustalonych na kwotę 20 zł oraz 30 zł w wymierzonych oskarżonemu karach jednostkowych grzywny podlegających łączeniu.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach (pkt VI wyroku) i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piasecznie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym zarówno w dacie popełnienia przez oskarżonego czynów, jak i w dacie orzekania), sąd wymierza karę łączną grzywny w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak

810 stawek dziennych. Z kolei zgodnie ze wskazanymi w art. 86 § 2 k.k. regułami, wymierzając karę łączną grzywny, sąd określa na nowo wysokość stawki dziennej, kierując się wskazaniami określonymi w art. 33 § 3 k.k., jednakże wysokość tej stawki nie może przekraczać najwyższej ustalonej poprzednio. W art. 33 § 3 k.k. wskazano natomiast, że ustalając stawkę dzienną, sąd bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe, przy czym stawka dzienna nie może być niższa niż 10 zł ani też przekraczać 2000 zł.

Słusznie podnosi Prokurator Generalny, że w orzecznictwie przyjmuje się, iż norma z art. 86 § 2 k.k. znajduje zastosowanie jedynie w przypadku wydawania wyroku łącznego. Z założenia bowiem sąd wydając wyrok skazujący co do wielu przestępstw, wraz z zawartym w nim orzeczeniem o karze łącznej, musi tak ukształtować kary grzywny, aby nie zachodziła konieczność ponownego określania wysokości stawek dziennych. Przyjęcie przez sąd różnych wysokości stawek dziennych przy wymierzaniu kar grzywny za poszczególne przestępstwa i łącznej kary grzywny pozostaje w sprzeczności z brzmieniem przepisu art. 86 § 1 k.k. Wynika to z faktu, że wysokość stawki dziennej grzywny jest ustalana według kryterium sytuacji majątkowej sprawcy wyrażonego w art. 33 § 3 k.k. Oznacza to, że stawka dzienna nie może być, dla potrzeb wydania określonego wyroku, różnie oceniana w zależności od popełnionego przestępstwa, a w sytuacji orzekania w tym samym wyroku kary łącznej, obejmującej grzywny wymierzone za poszczególne przestępstwa jednostkowe, stawka dzienna nie powinna być inna niż wysokość stawki ustalonej za poszczególne przestępstwa, skoro okoliczności mające wpływ na wysokość stawki dziennej grzywny w obu przypadkach są takie same (vide: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2019 roku, III KK 544/19; z dnia 26 listopada 2019 roku, III KK 361/19.; z dnia 16 maja 2019 roku, III KK 157/18; z dnia 8 grudnia 2016 roku, II KK 372/16 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2012 roku, I KZP 17/12).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wymierzył wobec oskarżonego za poszczególne występki zróżnicowane stawki dzienne grzywny, tj. w wysokości 20 zł (za I czyn) i 30 zł (za II czyn), a następnie łączną stawkę dzienną grzywny ukształtował na poziomie 40 zł (pkt III wyroku). Oczywistym zatem jest, że takie zróżnicowanie stawek dziennych grzywny nie znajdowało żadnego uzasadnienia, a

postępując w ten sposób Sąd w pierwszej kolejności rażąco naruszył art 33 § 3 k.k., a następnie przy orzekaniu kary łącznej grzywny art. 86 § 1 k.k.

Powyższe uchybienia, z uwagi na wyższy niż przewidziany prawem wymiar kary łącznej grzywny, miały niewątpliwie wpływ na treść wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karach grzywny.

Z uwagi na to, iż wadą obarczone jest jedynie orzeczenie Sądu w części dotyczącej wymiaru kar grzywn i łącznej kary majątkowej, zasadnym jest wniosek o uchylenie wyroku w tym zakresie oraz powiązanego z wysokością kary grzywny rozstrzygnięcia o kosztach, w tym w szczególności wymierzonej opłaty i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Rację ma skarżący, że do rażącego naruszenia art. 86 § 1 k.k. doszło również na skutek orzeczenia kary łącznej grzywny przy ustaleniu liczby stawek dziennych poniżej przewidzianej w tym przepisie dolnej granicy. Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. sąd winien orzec karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa, co w niniejszej sprawie oznacza, że minimalna liczba stawek dziennych kary łącznej grzywny mogła wynosić 210, a nie 200 stawek dziennych. Z uwagi jednakże na upływ terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k. powyższe uchybienie nie może aktualnie zostać konwalidowane (kasację wniesiono w dniu 17 października 2024 r., a wyrok nakazowy wydano, jak wskazano na wstępie, w dniu 11 maja 2022 roku).

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien zastosować prawidłowo przepisy prawa materialnego.

Jacek Błaszczyk Waldemar Płóciennik Małgorzata Gierszon

[WB]

r.g.